

проблеми і перспективи: матеріали всеукр. наук.-практ. конференції. Ч. 1. Тернопіль, 2007. С. 70–74.

2. Лойко Л. Громадські організації етнічних меншин України: природа, легітимність, діяльність. Київ, 2005. 634 с.

3. Гапон Н. Діяльність суспільно-культурних товариств у контексті перспектив гуманітарної політики. *Вісник Львівського університету. Серія філософські науки.* 2011. №14. С. 159–165.

4. Декларація прав національностей України: Декларація Верховної Ради України від 01.11.1991 № 1771-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-12#Text> (дата звернення: 07.11.2024).

5. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. Дата оновлення: 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 07.11.2024).

6. Нападиста В. Суб'єкти кримськотатарського національного руху: стратегія і тактика втілення ідейних пріоритетів у політичному контексті незалежної України. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України.* 2017. №1. С. 264–293.

7. Алєм – Орьнек. URL: <https://www.ornek-crimea.com/alem-uk> (дата звернення: 05.11.2024).

8. ГО «Алєм». URL: <https://reherit.org.ua/operators/go-alyem/> (дата звернення: 05.11.2024).

9. ElCheber. URL: <https://www.elcheber.com/> (дата звернення: 07.11.2024).

10. Yol/Шлях – наймасштабніший проєкт про кримськотатарську культуру. URL: <https://9department.com.ua/yol-way> (дата звернення: 05.11.2024).

11. Marifet Youth Organisation (@marifet_qirim) on X. URL: https://x.com/marifet_qirim/status/1592091212517113857 (дата звернення: 05.11.2024).

12. Qırım filisi. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/p/C86x8-HIAzl/?igsh=MTAyYW01NTQ0MmgzYw==> (дата звернення: 05.11.2024).

Засць Владислав

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Сумського державного педагогічного університету

імені А. С. Макаренка

(науковий керівник – А. Литвиненко)

(м. Суми)

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СКУЛЬПТУРИ ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ

Доба Відродження (Ренесанс) стала одним із найвеличніших періодів в історії мистецтва, який охопив XIV–XVI століття та позначився відродженням античної спадщини. Саме тоді скульптура зазнала суттєвих змін, перейшовши від суворих і канонічних форм середньовічного мистецтва до живих, гармонійних та реалістичних зображень. Скульптори того часу почали працювати у новому стилі, що відображав світоглядні зрушення й

антропоцентричні ідеали Відродження. У цій доповіді буде розглянуто основні стилістичні особливості скульптури доби Ренесансу.

Однією з найважливіших характеристик скульптури Ренесансу є антропоцентризм, що означає зосередженість на людині як на центральній темі мистецтва. Скульптори розглядали людське тіло як ідеальне творіння природи і прагнули зобразити його в найкращому світлі. Тому виникла потреба глибокого вивчення анатомії. Художники докладали зусиль, щоб зрозуміти будову м'язів, суглобів, пропорцій, прагнучи передати правдоподібність кожного руху та жесту. Мікеланджело Буонарроті, наприклад, продемонстрував досконале володіння анатомією у своїх роботах, створюючи потужні, живі фігури. Його знаменитий Давид (1501–1504) відображає фізичну силу і психологічну напругу юнака перед битвою. Образ героя має виразні м'язи, напружені нерви і природний, але врівноважений вираз обличчя, що свідчить про внутрішню готовність до дії.

Скульптура епохи Відродження характеризується високим ступенем реалізму, оскільки митці прагнули відтворити дійсність у всіх її проявах. Такий підхід став можливим завдяки науковим дослідженням і спостереженням за реальними людьми та природою. Реалізм у скульптурі ґрунтувався на деталізації форми, виразному зображенні фактури шкіри, одягу та волосся, передачі емоцій і психологічних станів фігур. Скульптури Донателло, одного з видатних майстрів раннього Ренесансу, відображають тенденції до натуралізму. Його «Давид» (1440–1443), створений з бронзи, є першою вільностоячою оголеною статуєю з античних часів. Ця скульптура втілює витонченість і легкість юнацького тіла, а також передає глибокий психологічний образ юного героя, сповненого спокійної впевненості.

Контрапост – це прийом, що передбачає природний розподіл ваги людського тіла, коли одна нога підтримує основне навантаження, а інша є розслабленою, що надає фігурі динамізму та природності. Введення контрапосту в скульптурі стало значним кроком у розвитку пластичних форм. Цей прийом дозволяв створювати образи, які виглядали вільними та гармонійними, ніби застиглими в моменті життя.

Прикладом використання контрапосту є статуя «Святий Георгій» (1416–1420) Донателло. У цій роботі святий зображений в позі, що передає напругу і готовність до бою, але водночас зберігає врівноваженість і спокій. Контрапост сприяє тому, що фігура виглядає об'ємною і живою, наче готовою до дії.

Скульптори епохи Відродження надихалися давньогрецьким і давньоримським мистецтвом і прагнули відродити класичні мотиви та симетричні пропорції. Відродження ідеалів античності виразилося у створенні скульптур з оголеними людськими тілами, що демонстрували красу і

досконалість людської форми. При цьому майстри не сліпо наслідували античні моделі, а переосмислювали їх у світлі нових гуманістичних ідей.

Леонардо да Вінчі та інші митці створювали схеми та трактати, які ілюстрували ідеї гармонії, симетрії та математичних пропорцій у мистецтві. Наприклад, «Мойсей» Мікеланджело (1513–1515) поєднує величний образ пророка з класичною силою фігур, щоб передати драматичний психологічний стан та емоційну напругу. Тогочасні гуманістичні ідеї сприяли тому, що художники більше уваги приділяли вираженню особистих переживань і психологічних станів своїх персонажів, а не просто зображенню релігійних чи міфологічних сюжетів. Це дало змогу створювати твори, які мали не лише естетичну цінність, а й глибокий філософський зміст.

Одним з найяскравіших прикладів такого поєднання античних канонів і нових художніх принципів є творчість Андреа Верроккіо, який передавав грацію людського тіла разом з його внутрішньою енергією. Його «Юнак з дельфіном» демонструє рух і легкість, які перегукуються з класичними традиціями, але в новий, більш виразний спосіб.

Майстри епохи Відродження також розробили нові техніки та методи роботи з матеріалами для досягнення бажаного рівня реалізму. Вони експериментували з мармуром, бронзою та іншими матеріалами, приділяючи особливу увагу поверхневим ефектам, таким як полірування і різьблення найдрібніших деталей. Все це сприяло створенню творів, які здавалися майже живими.

Таким чином, відродження античних мотивів у ренесансній скульптурі супроводжувалося глибоким переосмисленням античної спадщини. Митці не лише перейняли естетичні принципи античності, а й наповнили їх новим змістом, що відображав дух епохи та нові знання про світ і людину.

Майстри епохи Відродження розвинули ідею перспективи, яка надихала їх на створення багатошарових і глибоких композицій у скульптурі. Просторовий підхід був особливо важливим при створенні скульптур, які мали виглядати живими та об'ємними. Використання перспективи дозволяло скульпторам створювати ілюзію простору та глибини, що значно посилювало реалістичний ефект.

Наприклад, у «Воротах раю» Лоренцо Гіберті (1425–1452) для флорентійського баптистерію майстерно використано лінійну перспективу, завдяки чому рельєфи стали справжніми зразками мистецтва просторового зображення.

Скульптура доби Відродження відображає глибокі зміни у світогляді європейців: від релігійно-аскетичних уявлень Середньовіччя до гуманістичного сприйняття людини як центру світу. Стилiстичні особливості цього періоду – антропоцентризм, реалізм, використання контрапосту, відродження античних

канонів та застосування перспективи – визначили шлях розвитку мистецтва на багато століть вперед. Завдяки таланту та новаторському підходу майстрів Ренесансу, таких як Донателло, Мікеланджело та Гіберті, світова скарбниця культури збагатилася шедеврами, що досі викликають захоплення та надихають на нові мистецькі звершення.

Список використаних джерел :

1. Вазарі Д. Життєписи найславетніших живописців, скульпторів та архітекторів. Київ : Мистецтво, 1970. 518 с.
2. LibreTexts. 19.1: Італійське Відродження. LibreTexts - Ukrayinska. URL: <https://ukrayinska.libretexts.org> (дата звернення: 3.11.2024).
3. The Editors of Encyclopaedia Britannica. Renaissance art | Definition, Characteristics, Style, Examples, & Facts | Britannica. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/art/Renaissance-art> (дата звернення: 3.11.2024).

Заклепенко Катерина

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – В. Дмитренко.)
(м. Полтава)*

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ВИДІВ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

Культурний туризм, як один з провідних напрямів індустрії, потребує нових підходів для залучення туристів та збереження своєї конкурентоспроможності. Інноваційні види культурного туризму, такі як інтерактивні екскурсії, цифрові платформи для віртуальних подорожей, креативні фестивалі та тематичні тури, стають дедалі популярнішими, оскільки вони забезпечують туристам новий рівень емоційної взаємодії з культурною спадщиною. Тому дослідження потенціалу інноваційних видів культурного туризму є актуальним для визначення нових можливостей його розвитку та адаптації до потреб сучасного суспільства.

Метою статті є дослідження потенціалу розвитку інноваційних видів культурного туризму в сучасних умовах розвитку суспільства, визначення основних тенденцій та інструментів, що сприяють збагаченню культурного досвіду туристів.

Інноваційні види туризму є важливою частиною сучасної індустрії, оскільки вони пропонують нетрадиційні форми організації дозвілля, що відповідають змінюваним потребам мандрівників. Серед цих форм виділяються